

Forslag	A 2034/UVN
Fremlagt af	Den Socialdemokratiske Gruppe
Behandles af	Udvalget for Velfærd i Norden

A 2034/UVN Medlemsforslag om samordnede nordiska insatser för barns och ungas psykiska hälsa – med fokus på skolan och skydd i digitala miljöer

Den Socialdemokratiske Gruppe foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- at initiera ett gemensamt nordiskt arbete för att samla, jämföra och vidareutveckla kunskap om barns och ungas psykiska hälsa, med särskilt fokus på förebyggande insatser i skolan och stöd till barn och unga med neuropsykiatriska funktionsned-sättningar (NPF)
- at följa upp och utvärdera tidigare initiativ och beslut inom Nordiska rådet om psykisk ohälsa bland unga, inklusive målsättningen om nolltolerans mot självmord bland barn och unga
- at stärka det nordiska samarbetet kring reglering av digitala plattformar, inklusive åldersverifiering och ansvar för algoritmer, i syfte att skydda minderåriga från skadligt innehåll som bidrar till psykisk ohälsa
- at verka för gemensamma nordiska åtgärder som begränsar barns och ungas tillgång till pornografiskt innehåll på nätet, genom krav på effektiv ålderskontroll, tillsyn av plattformsföretag och samordning med pågående europeiskt regelarbete

Baggrund

Psykisk ohälsa bland barn och unga är en av vår tids största folkhälsoutmaningar i Norden. Skolan har en avgörande roll i det förebyggande arbetet, men många elever upplever i dag hög stress och otillräckligt stöd. Flickor rapporterar oftare psykisk ohälsa i form av stress, ångest och nedstämdhet, medan pojkar i högre grad uppvisar utåtagerande beteenden och riskerar att misslyckas i skolan.

Barn och unga med neuropsykiatriska funktionsned-sättningar är överrepresenterade bland dem som inte når utbildningens mål och som senare utvecklar psykisk ohälsa. När skolan inte förmår anpassa undervisning och stödinsatser riskerar elever att hamna i

långvarig skolfrånvaro och socialt utanförskap. Forskning visar tydliga samband mellan låg skolnärvaro, svaga skolresultat och ökad risk för psykisk ohälsa senare i livet.

Det finns i dag beprövade metoder för att stärka elevhälsan och ge bättre stöd till elever med NPF, men dessa används inte systematiskt i de nordiska länderna. Genom ett gemensamt nordiskt kunskapsarbete kan goda exempel spridas, skillnader i organisering minska och samverkan mellan skolmyndigheter, forskning och praktik fördjupas. Samtidigt har digitaliseringen i grunden förändrat barns och ungas vardag. Sociala medier och digitala plattformar påverkar självbild, relationer och välmående. Algoritmer kan förstärka jämförelser, skapa beroendemönster och exponera unga för innehåll som bidrar till psykisk ohälsa. Ett särskilt allvarligt problem är den tidiga och omfattande exponeringen för pornografiskt material, som kan påverka ungas psykiska hälsa, syn på relationer, sexualitet och samtycke. Här vill vi att man särskilt beaktar det medlemsförslag som utskottet tidigare lagt om att begränsa barn- och ungas tillgång till porr <https://www.norden.org/sv/case/medlemsforslag-om-att-minska-barn-och-ungas-tillgang-till-porr-i-samhallet>

För att möta dessa utmaningar krävs ett samlat nordiskt ansvarstagande. Enskilda länder har begränsade möjligheter att ställa krav på globala plattformsföretag, men tillsammans kan Norden utgöra en stark röst för tydligare reglering, effektiv åldersverifiering och ett barnrättsperspektiv i den digitala miljön. Detta arbete bör ske i samspel med EU:s regelverk men också bygga på nordiska värderingar om jämlikhet, trygghet och barns rättigheter.

Nordiska rådet har tidigare beslutat att självmordsstatistiken ska minska kraftigt och att inga barn eller unga ska behöva ta sitt liv. Dessa mål måste fortsatt vara vägledande. Psykisk hälsa är en grundförutsättning för utbildning, delaktighet och framtidstro – och därmed för den nordiska samhällsmodellen.

Att investera i barns och ungas psykiska hälsa är att ta ansvar för Nordens framtid. Genom ökad samordning, gemensam kunskapsutveckling och ett starkare skydd i digitala miljöer kan Norden fortsätta vara en föregångsregion för välfärd, jämlikhet och mänsklig trygghet.

Läs mer:

<https://www.gu.se/nyheter/rapport-om-unga-mans-psykiska-ohalsa-i-norden>

https://www.norden.org/sites/default/files/2024-04/REK%2015_2023.PDF

<https://www.regeringen.se/contentassets/f805a24c466e49a79736400bbc92f0ed/forslag-till-gemensamt-uttalande-om-skarmtidens-paverkan-for-barn-och-ungas-halsa-och-valmaende.pdf>

<https://nordicwelfare.org/nyheter/nordiskt-samarbete-for-en-trygg-digital-uppvaxt/>

[2022 - Norden har brug for en styrket psykiatri for børn og unge | UNR](#)

Roskilde, den 23. februar 2026

Bente Estil (A)

Dagbjört Hákonardóttir (Sf)

Eva Lindh (S)

Guðmundur Ari Sigurjónsson (Sf)

Gunilla Carlsson (S)

Henrik Møller (S)

Jani Kokko (sd)

Johan Andersson (S)

Kari Baadstrand Sandnes (A)

Karin Gaardsted (S)

Kim Aas (S)

Kim Berg (sd)

Kristine Løfshus Solli (A)

Lars Mejern Larsson (S)

Mats Wiking (S)

Nina Fellman (ÅSD)

Per Husted (S)

Ronny Aukrust (A)

Tom Einar Karlsen (S)

Truls Vasvik (A)

Åsa Karlsson (S)